

Paulus – paganate apostel

Seda kuuldes nad rahunesid ja andsid Jumalale au, üteldes: „Siis on Jumal ka paganatele andnud meelegaanduse eluks.“ [Apostlite teod 11:18](#)

Hingamispäev, 24. juuni
Marisa Ferreira (Beirut, Liibanon)

Sissejuhatus. **Mitte inimestest, vaid Valgusest**

[1Kr 11:1](#); [Gl 1:1](#)

Mul oli raske uskuda, et seisan oma kohaliku koguduse ees, et rääkida, kuidas Jumal oli mind meelelahutussõltuvusest vabastanud. Kogudus, mida omaks nimetasin, asus ühes Araabia riigis, minu kodust tuhandete miilide kaugusel.

Tundsin end nüüd nii erinevana sellest, kes oma olin aasta eest olnud – mitte üksnes olude tõttu, vaid selles mõttes, kuidas Jeesusest oli saanud minu jaoks kõik.

Kui keegi oleks mulle 12 kuu eest öelnud, et selline asi on reaalne, oleksin teda segaseks pidanud. Kuidas on võimalik, et noor, paljutöötav kristlasest neiu, kellel on kindel töökoht, palju sõpru ja ülesanded koguduses (kuid kes ei suuda olla 24 tundi ilma filmi vaatamata), jätab kõik sinnapaika, jätab kõigiga hüvasti ja läheb teenima rahvast, keda ta ei tunne, sõnumiga, mille ta leiab oma südames põlevat?

Kõnepuldil seistes meenus mulle Pauluse elu. Ma suutsin veidi mõista seda, mida tema koges. Tundsin end nüüd nii erinevana sellest, kes oma olin aasta eest olnud – mitte üksnes olude tõttu, vaid selles mõttes, kuidas Jeesusest oli saanud minu jaoks kõik. Ma nägin maailma teistmoodi. Ja kui väga soovisin, et maailm näeks seda, mida mina näen!

Mida sa teed, kui Jumal peatab sinu rongi ning käsib sul välja hüpata ja vastassuunas minema hakata? Kas sa vaatad maailma Valgusesse ja järgid Teda, isegi kui see sind hetkeks pimestab? Kuidas panna need, keda sa kord pilkasid, uskuma, et oled nüüd üks neist?

Paulusel olid isiklikud ja ühiskondlikud põhjused kristlaste tagakiusamiseks. Teda toetas kogu „maailm“. Pärast seda, kui tema teele tuli Valgus, kaotas ta silmanägemise, et saada taevast tarkust. Ta kaotas maailma, et võita Kristus. Ta riskis isegi koguduse kaotamisega selle nimel, et tõde kõrgel hoida.

Sul võib olla samasugune tunne nagu minul, et sa ei ole erakordse Paulusega veel nii sarnane, kuid minu palve on, et sa keeraksid minuga koos lehekülgi sellel teekonnal, kus järgime Paulust nii, nagu tema järgis Kristust, meie ühist Issandat ja Lunastajat ([1Kr 11:1](#)).

Kui me süveneme sel kvartalil elutähtsasse teoloogiasse ja õpime rohkem vabaduse kohta Issanda Jeesuse päästes, tõe puhtuse ning imeliselt muutva Vaimu väe kohta, hoidkem pilk Valgusel. Soovin, et Jumal võiks meid muuta pimedaks patu pimeduse jaoks ning annaks meile uue silmanägemise, mis armastab, ükskõik kuhu Ta siis meid oma esindajatena saadab ([Ef 6:20](#)).

Pühapäev, 25. juuni
Michael Chesanek (Nampa, Idaho, USA)

Logos. **Jumala sügavuti tundmine**

[Sk 7:3, 11, 12](#); [Gl 1:6, 7](#)

Sakarja raamatu peatükkides 6–8 on näha, et Jumala rahvas on lõpuks ometi võtnud õppust Jumala pikameelsest karistusest, mille käigus lubati neil jääda ilma iseseisvusest ja

langeda võõra ikke alla. Ja siin näeme, et rahvas on tüdinud karmist elust ning püüavad kogu südamest Jumala tahet teada saada. See ilmneb [Sk 7:3](#) esitatud küsimusest, millega soovitakse selgust Jumala tahtest paastupäevade kohta, mida vähemalt traditsioon oli õpetanud.

Jumala silmis on kõige tähtsam puhtsüdamlik, vaga hing, kes püüab Jumala tahet sügavuti tunda.

Jumal võtab kokku probleemi, mis on väga sarnane galaatlaste omaga. Ning Jumal esitab ka lahenduse, mis on samuti galaatlaste kogudusele kohaldatav. Tundub, et probleem on mõlemal juhul (1) üksnes Jumal Sõnale kuuluva autoriteediga pärjatud traditsioonide ja koguduse juhtide populaarsete õpetuste järgimine ning (2) järkjärguline Jumala hästi tundmise asendamine formaalse vaimulikkusega, nagu on tsiteeritud salmides [11](#) ja [12](#). Jumala märk – Tema tingimusteta armastuse olemus – asetatakse meie südamele ja mõistusele siis, kui meisse asub selle sügava tundmise kaudu elama Jeesus.

Jumal väitis Hoosea kaudu põhjusega, et tema rahvas „hukub tarkuse puudusel“ ([Ho 4:6](#)) ning sama mõte kajab Jeesuse enda sõnades: „Häda teile, seadusetundjaille, sest te olete ära võtnud tunnetuse võtme; ise te ei ole sisse läinud, ent olete takistanud sisseminejaid!“ ([Lk 11:52](#))

Pärast seda, kui Sakarja on esitanud kauni prohvetikuulutuse kogudusest, mis peegeldab maailmale võidukalt Jumala armastust, kujutatakse huvitavat pilti: „Paljud rahvad ning vägevad paganad tulevad Jeruusalemma otsima vägede Issandat ja leevendama Issanda palet. Nõnda ütleb vägede Issand: Neil päevil sünnib, et kümme meest igakeelsete paganate hulgast haaravad kinni Juuda mehe hõlmast ja ütlevad: „Me tahame minna koos teiega, sest me oleme kuulnud, et teiega on Jumal.““ ([Sk 8:22, 23](#))

Tundub, et maailma seisukord on nii janune armastuse järele, et pärast sellel tõelise pilgu heitmist maailm praktiliselt hülgab patulaeva. Tõde Jumalast on viimaks kogu täiuses päevalgele jõudnud, Jumala iket ja koormat nähakse lõpuks ometi just sellisena, nagu ütles Jeesus – kerge ja heana. Jumala valitsus paistab kaunina nende julmuse ja raskuste kõrval, mis on ajaloo käigus ilmsiks saanud kui Jumala armastuse seaduse hülgamise kindlad tagajärjed.

Siit edasi vaadates näeme, et oma aja „protestantlikku“ liikumist taga kiusavat Saulust pidas Jumal oma koguduse ellujäämiseks hädavajalikuks. Iisraeli juhid olid asetanud traditsioonid ja inimliku tarkuse troonile, kus oleks pidanud olema Jumala sügav tundmine. Jeesus nimetas seda tundmist igaveseks eluks ([Jh 17:3](#)). See juurdub ja kasvab suureks usupuuks, mida kastab seesama õigus, mis voolab Jeesuse Kristuse, Kõigekõrgema Jumala Poja ligiolust.

Miks siis kõigist inimestest just Saulus? Saulus võis olla mõnes olulises punktis pime, kuid teiste omaduste poolest, mis moodustavad suuruse Jumala silmis – tõeline aukartus Jumala ees, mis peab Jumala au hinge suurimaks rõõmuks – ei olnud talle võrdväärset. Nii juhtuski, et Saulusel olid loomu poolest paljud jooned, mis muutsid ta kõrge kutsumise jaoks sobilikuks. Jumala silmis on kõige tähtsam puhtsüdamlik, vaga hing, kes püüab Jumala tahet sügavuti tunda.

Kirjas galaatlastele esimeses peatükis esitab Paulus loogilise arutelu, mis püüab kaitsta kogudust inimliku kalduvuse eest muuta kristlike kommete hinnatud ideaalid (mis iseenesest võivad olla head asjad, mille poole püüelda) selleks võtmeks, mis tagab juurdepääsu Jumala heakskiidule (näiteks õigus toitumise või hingamispäevapidamise kaudu).

Galaatlaste probleem on lühidalt kokku võetud peatüki alguses: „Ma imestan, et teie nii ruttu pöördute ära temast, kes teid Kristuse armu kaudu on kutsunud, mingi teistsuguse evangeeliumi poole. Mingit teist evangeeliumi ei ole, on vaid mõningaid, kes teid segadusse ajavad ja tahavad Kristuse evangeeliumi pahupidi pöörata.“ ([Gl 1:6, 7](#)) On vaid üks evangeelium, mis on kasulik. Igasugune kõrvalekalle sellest on vaenlase töö, nagu vihjab Paulus.

Jeesus rõhutas seoses meie osaga lunastusplaanis üht teemat. Ta viitab Jumala sügavuti tundmisele, kui Ta ütles: „Jääge minusse.“ ([Jh 15:4](#)) „Kes minu liha sööb ning minu verd joo, see jääb minusse ja mina temasse.“ ([Jh 6:56](#)) „Vaim on see, kes elustab, lihast ei ole mingit kasu. Sõnad, mis ma teile olen rääkinud, on vaim ja elu.“ ([Jh 6:63](#))

VASTA

1. Otsi Piiblist tekste Jumala sügavuti tundmise kohta uskliku elus. Võta paber ja võrdle leitud oma praeguse Jumala tundmise ausa hinnanguga.

2. Koosta nimekiri sinu peres või kodukoguduses rõhutatavatest õpetustest, mis võivad Piibli tõe välja tõrjuda. Seejärel kirjuta üles nimekiri kirjakohtadest, mis sisaldavad põhimõtteid tasakaalustatud, Sõnale tuginevast vaatepunktist.

Esmaspäev, 26. juuni

Kristen Holloway (Kalispell, Montana, USA)

Tunnistus. **Kindel usk Jumala Sõnasse jäämisest**

[Gl 1:22–24](#)

Oma kirjas galaatlastele „räägib Paulus oma kogemusest, millest galaatlased olid juba varem teadlikud. Ta meenutab neile oma asjatundlikkust juutide õpetustes ning innukust nende religiooni nimel. Juba noore mehena oli ta tunnustatud kui tubli ja agar juudi usu kaitsja. Aga kui talle ilmus Kristus, ütles ta kohe lahti oma loodetavast aust ja eelistest ning pühendas elu risti kuulutamisele. Ta palub vendadel otsustada, kas tema liikuma panevaks jõuks kõiges selles võis olla mingi ilmalik või isekas ajend. Seejärel näitab ta neile, et pärast pöördumist ei olnud tal võimalik saada õpetust üheltni inimesel. Õpetused, mida ta kuulutas, oli talle ilmutanud Issand Jeesus Kristus. Pärast nägemust Damaskuse teel tõmbus Paulus eraldatusesse Araabias, et Jumalaga osaduses olla. Ta läks Jeruusalemma alles kolme aasta pärast, peatus seal vaid viisteist päeva ning läks sealt ära, et paganatele evangeeliumi kuulutada. ...

„Aga kui talle ilmus Kristus, ütles ta kohe lahti oma loodetavast aust ja eelistest ning pühendas elu risti kuulutamisele.“

Niimoodi oma elulugu üle vaadates püüab apostel teha kõigile selgesti nähtavaks, et jumaliku väe eriline ilmutus oli aidanud tal tajuda ja mõista evangeeliumi suuri tõdesid, nagu need on esitatud Vana Testamendi pühades kirjades ja kehastatud Kristuse maapealses elus. Jumalalt endalt saadud teadmised sundisid Paulust galaatlasi pühalikult ja kindlalt hoiatama ja manitsema. Ta ei esitanud evangeeliumi kahtlevalt ega kõhklevalt, vaid kindla veendumuse ja absoluutsete teadmiste kindlusega. Ta toob kirjas selgelt välja kontrasti inimeste õpetuste ja otse Kristuselt saadud juhiste vahel.“*

VASTA

1. Kuidas saame teadmisi Jumalalt? Missugused on mõned viisid maailmale selle valguse viimiseks? ([Jk 1:5](#); [2Pt 1:2–10](#)).

2. Au, eelised ja prestiiž – mis kasu on meil pikemas perspektiivis neist ilmalikest tunnustustest kinnihoidmisest ja Jumala kõrgemast kutsest loobumisest? ([Mt 6:19–21](#))

Teisipäev, 27. juuni

Andrew McCoy (San Jose, California, USA)

Tõendusmaterjal. **Paulus, oma aja Martin Luther**

[Gl 3:21, 22](#)

Vaimulik pimedus oli mässinud endasse rahvamassi, kes elas nii juudi kui ka paavstlike juhtide võimupiirkonnas. Mõlema aja juhtkonnal oli õnnestunud muuta *ainult* usust õigeksmõistmise õpetus (pikk nimekiri jäiku reegleid, lisaks pilt vihasest Jumalast, kes ootab,

* Ellen G. White, „Sketches From the Life of Paul“, lk 190, 191.

et Tema rahvas libastuks) kaudu õigeksmõistmise õpetusega. Jumalat ei võetud armastava ja halastava Jumalana, kes Ta on. Inimesed hindasid traditsioone ja juhtide õpetusi kõrgemalt kui Jumala isiklikku tundmist.

Tema õigusest saab allikas, mille juures kogeme uusi ajendeid ja tundeid teiste suhtes.

Paulusel ja Martin Lutheril olid vastavalt omas ajas sarnased kogemused. Mõlemad ilmutasid õiget arusaamist Jumala kartusesse (aukartusesse). Mõlemad võitlesid „õigus ainult usu läbi“ põhimõtte eest. Kumbki ei vähendanud heade tegude ega pühitsuse tähendust, kuid mõlemad jõudsid arusaamisele, et me ei jõua Jeesusega sarnasemaks saamisega mitte kuhugi enne, kui mõistame enda tegelikku olukorda ja seda, kui võimatu on oma jõuga seadust täpselt täita. „Kas Seadus on siis Jumala töötuse vastu? Ei mingil juhul! Sest vaid siis, kui oleks antud seadus, mis suudab teha elavaks, tuleks õigus tõepoolest seadusest. Kuid Pühakiri on kõik oleva allutanud patule, et töötus antaks neile, kes usuvad, usust Jeesusesse Kristusesse.“ ([Gl 3:21, 22](#))

Kui me õpime Tema iseloomu tundma ning ootame alandlikult ning Tema töötustesse uskudes – ning värisedes mõtte juures muuta end ise armastavamaks –, et Ta tooks meie ellu oma elu, oma pühad mõtted ja tunded, siis muutume aja möödudes Temaga aina sarnasemaks ja sarnasemaks. Tema õigusest saab allikas, mille juures kogeme uusi ajendeid ja tundeid teiste suhtes, allikas, mida toidab pidev Tema Sõnaga tegelemine uurimise ja mõtisklemise näol. Nii saame Jumalaga lähedaseks.

VASTA

1. Kas on mõni valdkond, mille puhul sa arvad, et peame teatud moel käituma, et Jumala heakskiitu pälvida või kus peame koguma ise pühi mõtteid ja ajendeid?

2. Mõttele adventismi traditsioonilisele arusaamale, mille järgi peaksime Jumala soosingu tagamiseks teatud moel käituma. Tuvasta probleemi aluspõhimõtte. Seejärel uuri põhimõtet (põhimõtteid) põhjalikult prohvetlikes kirjutistes ja/või Piiblis, et omandada tasakaalustatum arusaam.

Kolmapäev, 28. juuni

Maria Lombart (Beirut, Liibanon)

Praktiline juhend. Jumala kogemine

[Ap 8:1–3](#); [Fl 3:3–6](#)

Mõttele korrale, kui sa viimati sõid küpset mahlakat mangot. Kui keegi oleks sulle ulatanud mango pildi, kirjeldanud mangot üksikasjalikult ja siis öelnud sulle: „Lase mangol hea maitsta!“, mis tunne sul oleks olnud? Sa oleksid tahtnud sellest mangost suutaie võtta ja magusust maitsta.

Samamoodi olid Saulusel kõik teadmised seadusest, kuid puudus kogemus seaduse Autoriga. Ta pidas end seaduse kontekstis laitmatult õigeks. Kuid ometi kiusas ta kristlasi taga nende usu pärast seaduse Autorisse. Lihtne on samastada end tagakiusatud kristlastega, kuid mida võiksid õppida Sauluselt enne, kui ta tõeliselt pöördus? Kui sa tunnend Jumalat, kas sa oled Teda ka oma elus kogenu? Kas see kogemus muudab sind? Vaatame, kuidas saame kasutada teadmisi ja kogemust koos, et vaimulikku teekonda kinnitada.

Jumala iseloom ja plaan sinu elu jaoks on koondunud armastusse.

Mõista erinevust teadmiste ja kogemuse vahel. Teadmised on faktid või info, mille paneme oma vaimsesse andmebaasi, et seda hiljem kasutada. Me hindame olukordi ja mõistame kohut oma teadmiste põhjal. Kogemus aga on sensoorne ning puudutab emotsioone. Kogemus seob teadmised mõtteseoslike olukordadega, nii et me teaksime, kuidas neid tulevikus sarnastes olukordades taas kasutada. Mõlemad on Jumala ja Tema Sõna seisukohalt olulised.

Ühenda teadmised kogemusega. Kui sa uurid Piiblit ja leiad tütused, pea neid õigusega endale suunatuks. Jumal on andnud meile tütused, et saaksime Tema iseloomu paremini tundma õppida. Kui uurid Tema antud tütusi lähemalt, siis leiad, et need on peamiselt julgustavad. Isegi kui Tema rahvas ei pannud tähele ja sellel olid tagajärjed, lubas Jumal siiski nende peale halastada.

Ole Jumala armastuse kogemisele avatud. Jumala iseloom ja plaan sinu elu jaoks on koondunud armastusse. Mõnikord on teised meile elus haiget teinud ning me kardame Jumala armastust kogeda. Lihtsam on keskenduda peamistele teadmistele, sest need tunduvad turvalised. Terviklikus vaimulikus elus on kombineeritud teadmised ja kogemused, et mõista paremini Jumala eesmärki sinu elu jaoks.

VASTA

1. Mis sinu arvates juhtub, kui keegi toetub Jumala tundmises üksnes teadmistele? Mis siis, kui keegi toetub ainult kogemusele?
2. Mida tähendab sinu jaoks Jumala kogemine?

Neljapäev, 29. juuni
Joshua Holloway (Kalispell, Montana, USA)

Arvamus. *Hirm tundmatu ees*

[Ap 11:1–10](#)

Inimkond klammerdub selle külge, mis on tuttav, ning kohkub tagasi selle ees, mida ei mõista. See suundumus on nähtav poliitilistes pingetes, etniliste vähemuste kõrvaldamises, ususõdades, rassismis ja igasuguses diskrimineerimises. Seda leidub kõigis vanusegruppides, sugudes, rassides ja religioonides. Kuid see pole seotud üksnes vihkamise ja sõjaga. See võib ära määrata ka selle, mida sa restoranis tellid, mis riideid sa kannad ja millistel teenistustel või missuguses hingamispäevakooliklassis sa kirikus käid.

Varakristlikul kogudusel oli omajagu konflikte sellesama hirmu tõttu tundmatu ees. Tolle aja juudi juhid kartsid Jeesuse järelkäijate kasvava liikumise mõju. Kas kartusest kaotada mõju ja võim või hirmust nende iidse religiooni rikkumise ees võitlesid nad varakristliku koguduse vastu kogu jõust. Paulus ise nägi väsimatult vaeva, et Jeesusesse Kristusesse uskujaid taga kiusata.

Ei pruugi olla lihtne või loomupärane sirutada nendeni, kes meist erinevad, ja neid armastada.

Iroonilisel kombel tekitasid just needsamad hirmuhoiak ja diskrimineerimine koguduses konflikte, kui evangeelium alguses paganate hulka jõudis. Varakristlased, paljud samadel põhjustel mis juudi juhidki, olid vastu muutusele ja kontrolli kaotamisele, mida muutus kaasa tooks. Õnneks mõistis Paulus seda hoiakut oma isiklikust kogemusest ning püüdis sellega Kristus abil võidelda.

Mõned meist ootavad innukalt uute asjade proovimist. Uue toidu proovimine või uue koha külastamine võib olla seikluslik ja lõbus. Kuid meie hulgas on vähe, kui üldse, neid, kellele meeldiks mõte ühe meie kauaaegse tõekspidamise küsimuse alla seadmisest või lausa valeks osutumisest. Mis juhtub, kui need tõekspidamised on selle kohta, kes me oleme, või kes on keegi teine? Võib tunduda kentsakas, et lükkaksime tagasi inimgrupi, nagu näiteks paganad. Kindlasti oleme meie selles valgustatumad, eks ole?

Kahjuks ei ole, kui me ei ole Kristusega täielikus kooskõlas. Me eraldame end ikka veel gruppidest ja distantseerume neist, kes on teistsugused, olgu need siis teistsuguse sotsiaalmajandusliku staatusega inimesed või teistsuguse elustiiliga kogukond. Ei pruugi olla lihtne või loomupärane sirutada nendeni, kes meist erinevad, ja neid armastada. Tegelikult võib muutumine nõuda tõsisist jõupingutust. Aga just seda kutsub Jumal üles meid tegema ja Ta on töötanud meid aidata.

VASTA

1. Mõttele inimesele või inimrühmale, kes tekitab sinus ebamugava tunde. Kuidas saaksid sa nendeni jõuda?
2. Kuidas peaksid reageerima, kui esitatakse väljakutse millelegi, mida sa usud?

Reede, 30. juuni

Dwain Esmond (Gaithersburg, Maryland, USA)

Uurimine. Inimene tules

[Ap 11:18](#)

KOKKUVÕTE

Peale Jeesuse Kristuse enda on vähe neid inimesi, kes on panustanud meie kristliku usu praegusesse arusaama rohkem kui apostel Paulus. Tema enda sõnul kiusas Paulus – varem Saulus – armutult taga kirikut, püüdes seda hävitada ([Gl 1:13](#)). Mõned teoloogid on arvanud, et Saulus oli koguduse rüüstamisel nii tõhus, et Jumalal ei olnud muud valikut, kui ta töökõlbmatuks muuta – lükata ta oma valesti suunatud innukuse hobuselt maha. Kuid Jumal ei piirdunud sellega. Ta andestas Saulusele, muutis ta nime ära ning andis talle ülesande kuulutada evangeeliumi paganatest usklikule. Pauluse kiituseks peab ütleva, et ta täitis seda ülesannet samasuguse pühendumisega nagu tal oli siis, kui ta kiusas taga neid, kes uskusid Jeesusesse. Meie oleme need, kes oleme kasu saanud Pauluse ustavast evangeeliumi kuulutamise tööst nii juutide kui ka paganate hulgas.

TEGEVUSED

- Loe [Sk 8:22](#). Kirjuta päeviku sissekanne, mis selgitab selle väga olulise salmi tähendust sinu enda sõnadega.
- Võrdle ja vastanda Sauluse tegevust [Ap 7](#) ja [8](#) teiste „negatiivsete tegelaste“ omaga Pühakirjas. Tee nimekiri inimestest Piiblis, kelle elu Jumal muutis. Too näide kellestki, kelle muutus oli sama radikaalne kui Sauluse oma.
- Joonista stseene, mis kujutavad apostel Pauluse mõningaid probleeme teenimistöö ajal. [2Kr 11:23–27](#) loetleb Paulus, mida ta on pidanud Kristuse pärast kannatama. Kuidas jäi Paulus kõige selle sees vankumatuks?
- Palveta kogu maailma vaimulike ja koguduse lihtliikmetest tööliste pärast, kes kuulutavad evangeeliumi keerulistes paikades ja olukordades. Usklikud kannatavad jätkuvalt ka tänapäeval ja annavad oma elu, et valmistada mehi ja naisi Jumalaga rahu kohtumiseks.
- Märki kaardile linnad, mida apostel Paulus oma misjonireiside ajal külastas. Vali üks Pauluse ringreisi linnadest lähemaks uurimiseks. Pane kirja, kas selles linnas on kristlased alles. Kas selles linnas on seitsmenda päeva adventistide kogudus või misjonijaam?

LISALUGEMINE

[Mt 26:59–61](#); [1Sm 16:7](#); [Ap 15:1–5](#).

Ellen G. White, „Apostlite teod“, peatükid 3, 18 ja 20.

Charles R. Swindoll, „Paul: A Man of Grace and Grit“ (Thomas Nelson, 2009), peatükid 1 ja 2.